

ЕКОНОМІЧНА СПІВПРАЦЯ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ Є ГОЛОВНИМ ВЕКТОРОМ УКРАЇНСЬКОГО РОЗВИТКУ

У своєму розвитку Україна вже пройшла необхідний перший етап - становлення незалежної держави, первинного формування демократичних інститутів і ринкової економіки. Водночас, на тлі перетворень, яких зазнали інші країни, слід визнати, що побудована в Україні політична та економічна система є малоефективною. Вона є малоефективною, якщо оцінювати її з точки зору створення політичних та економічних умов для демократичного та динамічного розвитку суспільства. Вона також є недостатньо ефективною для скорочення традиційного відставання (в тому числі технологічного) країни від розвинутих держав світу. Причиною цього є відсутність цілої низки інституційних та структурних реформ, які були більш-менш успішно реалізовані іншими країнами. Ситуацію відставання України не можна пояснити лише суб'єктивними та культурно-історичними чинниками, до яких традиційно відносять постколоніальний стан суспільства, національну еліту, послаблену роками репресій. Слабим аргументом є посилення на негативні чинники зовнішнього характеру, наприклад геополітична загроза та протидія національному розвитку зі Сходу. Саме тому країна сьогодні потребує масштабної модернізації всіх сфер життя.

Впродовж 20 років спостерігається постійне зниження кількості підприємств, що займаються інноваційною діяльністю до 13% від загальної кількості (Австрія - 67%, Німеччина - 69%, Данія - 71%, Ірландія - 74%). Як наслідок, питома вага інноваційного продукту становить лише 6,7% о (Євросоюз - 60%, Південна Корея - 65%, Японія - 67%, США - 78%).

В Україні енергомісткість ВВП є в 2,5 рази вищою від середньої енергомісткості ВВП у розвинутих країнах, що унеможливує конкурентну боротьбу вітчизняних виробників, стримує оновлення капіталу, інновації тощо. Саме це є одним із наріжних каменів та тягарем української економіки.

Таким чином, серед найбільш проблем, пов'язаних із модернізацією та конкурентоспроможністю економіки України є:

- значна структурно-технологічна відсталість, висока зношеність виробничого капіталу та значний рівень енергомісткості ВВП;
- залежність від зовнішніх джерел ресурсів;
- незадовільний стан ринкової інфраструктури та інноваційної системи;
- низький рівень життя та купівельної спроможності населення, а також висока диференціація доходів населення;
- орієнтація на експорт ресурсів та нерозвиненість виробництва для споживчого ринку;
- організаційна недосконалість і низький рівень капіталізації виробництва.

Країна потребує радикального підвищення ефективності національного виробництва як запоруки стабільного соціально-економічного розвитку суспільства в довгостроковій перспективі, що забезпечить якісне поліпшення стандартів життя суспільства. Національна економіка потребує адаптації до вимог конкуренції на регіональних та глобальних ринках, що означає підвищення ефективності виробництва, пристосування структури національної економіки до глобальної конкуренції, підвищення рівня наукомісткості економіки шляхом масового запровадження інновацій, сприяння створенню нових видів бізнесу, запровадженню найвищих екологічних стандартів виробництва. Сучасні демографічні тенденції негативно впливають як на потенціал економічного зростання, так і створюють додатковий фіскальний тиск на економіку.

Кінцевим якісним результатом економічної модернізації має стати реальне скорочення розриву між Україною та країнами з розвинутою ринковою економікою. Показником успішності цього має стати скорочення відставання України за рівнем доходу (ВВП) на душу населення від розвинутих країн та зростання індексу людського розвитку. Країна має перетворитися з суспільства, яке живе за рахунок різного роду трансферів та пільг, на суспільство, яке утримує себе за рахунок високоефективної праці. Сучасна модель Української держави, яка базується на патерналістській ідеології, має змінитися на модель, яка базується переважно

на інвестиціях у розвиток людей та зміну умов їхнього життя. Країна повинна радикально поліпшити управління інфраструктурними галузями. Такі сектори, як транспорт, зв'язок, енергетика, галузі житлово-комунального господарства і досі залишаються монополіями, на яких держава присутня не тільки в якості регулятора, а й в якості основного оператора, в результаті чого ми маємо мало реформовані базові галузі, рівень зносу основних фондів яких уже становить загрозу для безпеки та стійкого економічного розвитку. Майбутня економічна політика країни матиме два основні компоненти. По-перше, враховуючи глибокий вплив економічної кризи на Україну, зміст економічної політики в коротко- та середньостроковому плані визначатиметься необхідністю адекватно зреагувати на кризовий спадок. По-друге, в суто стратегічному плані держава повинна закласти сучасні (модернові) підвалини стабільного економічного розвитку в довгостроковій перспективі.

Руденко Ю.А.
*Студентка 5-го курсу
Національної академії управління*